

KESKUSKAUPPAKAMARIN TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Tässä katsauksessa:

Maailma 2026

- Voimapolitiikan aika
- Maailmantalouden näkymät

Euroopan kohtalon vuosi 2026

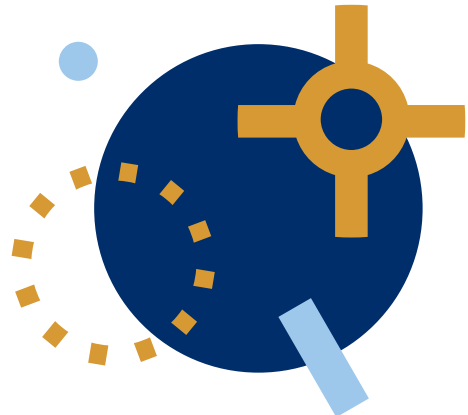
- Ukrainan sota, kauppapolitiikka ja sisämarkkinat

Suomi 2026

- Poliittika, talous ja tulevaisuuden skenaariot

Juho Romakkaniemi
Toimitusjohtaja

MAAILMA 2026: VOIMAPOLITIIKAN AIKA

Vuoden 2025 viimeisessä toimitusjohtajan katsauksessa haluan kurkistaa jo vuoteen 2026 ja esittää joitakin todennäköisiä kehityskulkuja sekä riskejä, jotka on syytä ottaa huomioon. Vuosi 2026 alkaa maailmassa, jossa aiemmat periaatteet ja totuudet eivät enää päde kuten ennen. Geopolitiikka on palannut tavalla, joka muuttaa taloudellisia rakenteita, kauppavirtoja ja turvallisuuspolitiikkaa yhtä aikaa. Suurvaltojen toimintalogiikka on Yhdysvaltojen johdolla muuttunut: yhteistyö on vaihtunut maksimaaliseen oman edun tavoitteluun, normit valtopolitiikan välineisiin ja keskinäisriippuvuus kiristyyväksi kilpailuksi. Uudessa maailmassa yksikään valtio ei voi enää nojata haihtuvaan status quoon. Vuonna 2026 maailmanjärjestyksessä on käynnissä murros, jonka mittaluokkaa ei vielä täysin ymmärretä.

USA:n uusi poliittinen asento: transaktionaalinen supervaltia

Yhdysvallat on siirtynyt presidentti Trumpin johdolla puhtaasti transaktionaaliseen America First -ulkopolitiikkaan. Juuri julkaistu kansallinen turvallisuusstrategia (National Security Strategy) avaa tätä poikkeuksellisen suorasti. Yhdysvaltojen suunnanmuutos pysyvistä liittolaisuuksista itsekkääseen oman edun tavoitteluun muuttaa globaalia järjestelmää enemmän kuin mikään muu yksittäinen tekijä. America First ei ole enää vain kampanjaslogan, vaan toimintatapa, joka ohjaa sekä taloudellista että sotilaallista vallankäyttöä. Perusajatus on, ettei Yhdysvallat ole sidottu pitkäjänteisiin arvoihin, vaan vain sellaisiin velvoitteisiin, joista se saa välittömän hyödyn. Uudessa strategiassa liittolaisille annetaan varoitus: tuki ei ole ehdoton, vaan vastikkeellinen. Tämä on geopolitiittisesti mullistavaa.

Muutos on jo näkynyt erityisen selvästi tullipolitiikassa. Uudet rajoitukset, tullit ja kohdennetut rangaistukset eivät ole enää osa laajempaa kauppapoliittista ohjelmaa, vaan ne ovat suoria keinoja pakottaa muut maat joko neuvottelupöytään tai taipumaan Yhdysvaltojen tahtoon. USA käyttää taloudellista painoaaan kiristysvälineenä, eikä edes häpeile sitä. Se on lyhytnäköisesti tehokasta, mutta aiheuttaa pidemmän aikavälin epävakautta. Kukaan ei tiedä, pysyvätkö tullit voimassa puoli vuotta vai neljä vuotta. Tämä epävarmuus on jo alkanut heijastua investointeihin ja globaaleihin arvoketjuihin.

USA:n uusi linja tarkoittaa myös sitä, että sen suhde Eurooppaan ei ole enää itsestäänselvyys. Natolta voidaan odottaa edelleen rakenteellista tukea, mutta poliittinen suunta on muuttunut. Washington ei johda liittokuntaa strategisella visiolla, vaan pikemminkin laskelmoi, missä tilanteessa tuki palvelee Yhdysvaltojen sisäpoliittista etua. Eurooppa joutuu nyt ensimmäistä kertaa kylmän sodan jälkeen rehellisesti arvioimaan, mitä sen turvallisuus todella merkitsee Yhdysvalloille.

Kiina: kaupan geopoliittinen käyttö

Kiinan talouden pitkän aikavälin rakenteelliset ongelmat muuttuvat yhä haasteellisemmiksi. Valtava vientiteollisuus tarvitsee tukea pitääkseen etumatkansa, mutta taustalla valtion resurssit ylläpitää tätä rahoitusputkea heikkenevät. Kiinalaiset pankit ovat jo syvästi kiinni järjestämättömissä kiinteistöluotoissa, eikä poliittinen johto halua laajaa finanssisektorin pääomitusta, koska se näyttäisi heikkoudelta. Teollisuutta pitää keinotekoisesti kilpailukykyisenä laaja julkinen tuki, joka kuluttaa Kiinan reserviä, mutta jota Peking ei uskalla purkaa. Sen seuraukset olisivat sosiaalisesti liian rajuja.

Tämä ajaa Kiinan entistä aggressiivisempaan kauppapolitiikkaan. Vientisubventoiduista tuotteista, kuten sähköautoista, aurinkopaneeleista ja edullisista konekomponenteista, on tullut Kiinan kasvun ainoa moottori. Samalla Kiina kaivaa maata kaupalliselta menestykseltään käyttämällä kauppaa geopoliittisena välineenä. Jokainen tullipäätös ja jokainen investointilupaus lasketaan tarkkaan osana suurempaa kamppailua Yhdysvalloista irtautuvasta globaalista asemasta.

Samaan aikaan Taiwan-näkymä vuodelle 2026 on kiristynyt. Kiina ei ole valmis ainakaan vielä sotilaalliseen konfliktiin, mutta se kasvattaa painetta taloudellisilla keinoilla, disinformaatiolla ja diplomaattisella eristämällä. Tarkoitus on rapauttaa saaren vakaus ja länsimaiden poliittinen tuki niin matalaksi, että Pekingin ”pehmeä pakotus” tuottaisi parempia tuloksia kuin avoin sodankäynti. Taiwanin suhteen jännite on nyt korkeammalla kuin vuosikymmeneen.

Intia: nouseva keskusvalta

Intia astuu vuoteen 2026 taloutena, joka kasvaa yli kuuden prosentin vauhtia ja ohittaa Kiinaa monilla strategisesti tärkeillä aloilla. Se käyttää tilannetta taitavasti hyväkseen. Intia ei sitoudu länteen, mutta ei myöskään Kiinan vaikutuspiiriin. Intian strateginen etu on pysyä itsenäisenä kaikkien kumppanien vaihtoehtona ja yhteistyötahona. Intia tarjoaa kasvavaa halpaa työvoimaa sekä massiivista sisämarkkinaa tuotantoketjuille, mutta se myy myös jatkossa yhä enemmän diplomaattista tukea niille valtioille, jotka haluavat hajauttaa riippuvuuttaan Kiinasta tai Yhdysvalloista.

Tämä itsenäinen linja nostaa Intian vuonna 2026 yhä vahvemmin maailmanpolitiikan keskiöön. Se haluaa olla kolmas voima: ei BRICS-maiden varjo, ei lännen kumppani, vaan oman yhteistyöverkkonsa muodostaja. Intian valtiojohto on vahvasti nationalistinen, itsevarma ja valmis ottamaan kovempiakin ulkopoliittisia riskejä. Intia tietää, että sen aika on nyt. Maailma joutuu sopeutumaan tähän uuteen Intiaan eikä toisin päin.

Japani: korkojen nousun riskit

Japanin paluu positiivisiin korkoihin oli välttämätöntä, mutta se toi riskejä, joiden vaikutukset ulottuvat kaikkialle maailmantalouteen. Japanin julkinen velka on niin valtava, että jo pieni korkotason nousu lisää budjettipaineita dramaattisesti. Tokiossa uskotaan edelleen, että keskuspankki pystyy hallitsemaan kokonaisuutta, mutta markkinat eivät ole yhtä varmoja.

Suurin akuutti riski liittyy carry trade -positioiden purkautumiseen. Kun jenin vahvistuminen tai korkoerojen kaventuminen tekee dollaripohjaisista sijoituksista vähemmän houkuttelevia, pääomia voi alkaa purkautua rajuihin liikkeihin. Tällainen purkaus heiluttaisi erityisesti Aasian valuuttoja, kehittyvien markkinoiden joukkovelkakirjoja ja jopa Yhdysvaltain osakemarkkinoiden riskipositiota. Japanin korkokehitys ei ole enää vain sen oma talouspoliittinen kysymys. Se on myös potentiaalinen globaali rahoitusjärjestelmäshokki.

Ukraina: suurvaltojen neuvottelut Euroopan yli

Ukrainan sota jatkuu ilman nopeaa ratkaisua. Rintamalinjat liikkuvat vain vähän, mutta sodan molempien osapuolien voimien ja resurssien kuluminen on valtavaa. Vuosi 2026 näyttää olevan se hetki, jolloin aselevon saavuttaminen on ensimmäistä kertaa realistista. Ei valitettavasti siksi, että Venäjä olisi heikentynyt ratkaisevasti, vaan siksi, että Yhdysvallat on valmis neuvottelemaan sotaan nopean ja ruman lopputuloksen ilman huolta sen vaikutuksista Euroopan turvallisuuteen tulevaisuudessa.

Tämä onkin yksi vuoden 2026 geopoliittisesti huolestuttavimmista asioista. Yhdysvallat ja Venäjä etsivät tapaa luoda uusi turvallisuusrakenne Eurooppaan, joka pysäyttää Ukrainan sodan mutta ei palauta Ukrainaa sen kansainvälisesti tunnustettuihin rajoihin. Eurooppa on jäämässä sivustakatsojaksi tilanteessa, joka määrittää sen seuraavat vuosikymmenet.

Euroopan turvallisuus riippuu yhä enemmän omasta kyvystä varustautua itsenäisesti, eikä Eurooppa ole tähän täysin valmis. Jos Yhdysvallat haluaa pakottaa Ukrainan ”rauhaan” ja Venäjä onnistuu jäädyttämään konfliktin omilla ehdoillaan, on surauksena uusi status quo, jonka seurauksena on Euroopan strateginen heikkous. Ukrainan sota ei ole vain sota, vaan se on testi siitä, onko Eurooppa, EU ja eurooppalaiset valtiot geopoliittisia toimijoita vai suurvaltojen pelinappuloita.

Maailma ilman vanhaa vakautta

Vuosi 2026 alkaa maailmassa, jossa tasapaino ei ole löytämässä uutta muotoaan, vaan jossa kaikki merkittävät voimat pyrkivät muuttamaan järjestelmää omaksi edukseen. Yhdysvallat siirtyy transaktionaaliseen johtajuuteen, Kiina pelaa taloudella kuin puolustuksellisella aseella, Intia nousee omaksi navakseen ja Japani horjuttaa globaalia rahoitusrakennetta talous- ja korkopäätöksillään. Eurooppa jää tilanteessa pahasti altavastajaksi, samalla kun Ukraina on edelleen koko mantereen moraalinen ja turvallisuuspoliittinen testi.

Uudessa maailmanjärjestyksessä vanhat liittolaisuhteet eivät enää päde entisellä tavallaan ja markkinoiden logiikka muuttuu yhtä nopeasti kuin politiikan. Vuosi 2026 ei välttämättä tuo rauhaa, mutta toivottavasti se tarjoaa selkeyttä. Globaali järjestelmä on murroksessa. Niille, jotka kykenevät lukemaan muutoksen ajoissa, avautuu uusia mahdollisuuksia. Niille, jotka eivät tähän kykene, maailma kulkee vauhdilla heidän ohitse.

MAAILMANTALouden NÄKYMÄT

Maailmantalous jatkaa kasvuaan, mutta ilman selkeää veturia. Tuoreimmat OECD:n ja IMF:n ennusteet näyttävät, että globaali talous on siirtymässä vaiheeseen, jossa kasvu pysyy plussalla, mutta ilman suurvaltojen tai suurten talousalueiden voimakasta vetoapua. Geopoliittinen epävarmuus sekä kiristynyt kauppapolitiikka pitävät riskit poikkeuksellisen korkealla.

Yhdysvallat hidastuu, Kiinan kasvu laskee pysyvästi matalammalle tasolle ja Eurooppa kärsii rakenteellisista ongelmista. Intia erottuu ainoana suurena taloutena, jonka kasvuvauhti on selvästi vahvempi ja vakaampi. Yritysten sekä kansallisten ja eurooppalaisten päättäjiä kannalta tämä luo paineita nopeuttaa investointeja ja parantaa kilpailukykyä. Toisaalta tilanne avaa myös mahdollisuuksia suunnata kasvaville markkinoille ja uudistaa eurooppalaisia talouden rakenteita.

OECD arvioi maailmantalouden kasvun olevan 3,2 prosenttia vuonna 2025, jonka jälkeen tahti hiipuu 2,9 prosenttiin vuonna 2026. Vuonna 2027 kasvu nousee lievästi, mutta jää edelleen vaatimattomalle tasolle. IMF:n ennusteet ovat lähes identtiset ja tukevat näkemystä globaalin talouden lähivuosien tasaisesta noin kolmen prosentin kasvuvauhdista. Taustalla on investointien heikkous, tuotantoketjujen uudelleenjärjestelyt ja kuluttajien varovaisuus.

Alue	2025	2026	2027
Maailma	3,2	2,9	3,1
USA	2,0	1,7	1,9
Kiina	5,0	4,4	4,3
Intia	6,7	6,2	6,4
Euroalue	1,3	1,2	1,4
Saksa	0,0	1,2	1,2
Suomi	0,3	1,3	1,7

Yhdysvalloissa talous jatkaa kohtuullista kasvuaan, mutta selvästi aiempaa vaimeammin. Vuoden 2025 kasvu on OECD:n mukaan noin kaksi prosenttia, ja hidastuu tämän jälkeen. USA säilyttää kuitenkin etumatkan euroalueeseen, jonka kasvunäkymät ovat heikoimmat kaikista suurista talousryhmistä. Euroalueen BKT:n ennakoidaan kasvavan vain hieman yli prosentin vuosivauhdilla vuosina 2025–2027. Se on taso, joka ei juuri riitä nostamaan työllisyyttä eikä investointeja.

Euroopassa ongelmat ovat rakenteellisia: teollisuuden heikkous, investointiasteen alhaisuus, hidas tuottavuuskasvu ja geopoliittisen tilanteen varovaisuus. Saksassa kasvu jää alle prosenttiin vuonna 2025, eikä toipuminen myöhemminkään ole vahvaa. Espanja on ollut positiivinen poikkeus, mutta sen koko ei riitä kääntämään koko euroalueen kehitystä.

Kiina kasvaa edelleen nopeasti länsimaihin verrattuna, mutta sen talous on siirtymässä pitkälle ennakoituun hidastumisvaiheeseen. Vuoden 2025 kasvu, vajaat viisi prosenttia, laskee asteittain neljän prosentin tuntumaan. Kiinteistösektorin ongelmat, väestön ikääntyminen ja tuotannollisten investointien varovaisuus heijastuvat suoraan kasvupotentiaaliin. Intia puolestaan jatkaa nousuaan selvästi maailman nopeimmin kasvavana suurena taloutena, yli kuuden prosentin vuosivauhdilla koko tarkastelujakson ajan.

Kansainvälinen kauppa ei ole toipunut pandemiaa edeltäneeseen dynamiikkaansa. Yhdysvaltain ja Kiinan välinen kilpailu teknologisista arvoketjuista jatkuu, vaikka Trumpin hallinto myönsikin juuri vientiluvat Nvidiaan kehittyneemmille piirilevyille. Trumpin hallinnon uudet tullitoimet ovat jatkaneet epävarmuutta. Siirtymä kohti alueellisia tuotantoketjuja jatkuu, mutta samalla se nostaa yritysten ja kuluttajien kustannuksia, mikä hidastaa kasvua globaalisti.

OECD muistuttaa, että maailmantalouden viime kuukausien kohtuullinen kasvu on osin tilapäistä. Yritysten varastojen kasvu ja tullimuutosten ennakointi ovat paisuttaneet lukuja. Perusvire on siten heikkenevä. Työmarkkinat osoittavat hiipumisen merkkejä, investoinnit jäävät vaimeiksi ja teollisuustuotanto on lähellä taantumatasoa useissa kehittyneissä talouksissa.

Euroalueen vaimea kasvu heijastuu väistämättä Suomeen. Suomen vienti on vahvasti sidoksissa investointihyödykkeisiin ja teollisuuden globaaliin kysyntään — juuri niihin osa-alueisiin, joissa kasvu on heikointa. Näköpiirissä ei ole nopeaa kysyntäpyrähdyttä, ja siksi suomalaisyritysten kilpailukyky, markkinoiden monipuolistaminen ja sisämarkkinoiden kehittäminen korostuvat entisestään.

EU:n talouspolitiikan keskustelussa painopiste siirtyy nyt investointien vauhdittamiseen, pääomamarkkinoiden yhdentämiseen ja yksityisen rahoituksen liikkeelle saamiseen. Säästö- ja investointiunionin edistäminen on kriittistä, jotta euroopalaiset yritykset eivät jää pysyvästi amerikkalaisen ja aasialaisen kilpailun varjoon. Suomelle tämä linja on selvästi edullinen: pääomien liikkuvuuden paraneminen, sisämarkkinoiden syventäminen ja investointien lisääminen vahvistaisivat kaikkia Suomen kasvun kannalta olennaisia aloja.

Samalla katseet kannattaa suunnata myös nopeasti kasvaville markkinoille. Intia ja ASEAN-alue tarjoavat lähivuosina merkittävästi enemmän kasvupotentiaalia kuin Euroopan perinteiset vientikohteet. Suomalaisille teknologia-, energia- ja koulutusratkaisuille näillä markkinoilla on kysyntää, joka ei riipu euroalueen vaihteesta syklisestä.

YHDYSVALTOJEN TILASTOT JA FED

Yhdysvaltojen viralliset työllisyys-, inflaatio- ja BKT-tilastot ovat lokakuun osalta edelleen julkistamatta. Lokakuun tiedot jätetään suurelta osin julkaisematta erillisenä kokonaisuutena. Ne sisällytetään soveltuvin osin marraskuun raportteihin, mikäli data ylipäätään ehdittiin kerätä. Marraskuunkin luvut saadaan vasta joulukuun puolivälissä, jos silloinkaan. Tilanne on huolestuttava. Kyse ei ole pienestä hallinnollisesta viiveestä, vaan poliittisen kyvyttömyyden aiheuttamasta tiedon häviämisestä, jonka vaikutukset ulottuvat kauas. Talous nojaa luottamukseen ja tietoon. Nyt kumpikaan ei ole kunnossa.

Bureau of Labor Statistics (BLS) joutui keskeyttämään tilastotyönsä, kun liittovaltion rahoitus katkesi budjettikiistan seurauksena. Tämä ei ole ensimmäinen kerta kun Yhdysvaltojen kongressi halvaannuttaa oman hallintonsa, mutta harvoin seuraukset ovat näin konkreettisia. Tärkeimmät mittarit talouden suunnasta ovat nyt hämärän peitossa. Yhdysvaltain keskuspankki Federal Reserve joutuu tekemään korkopäätöksiä käytännössä sokkona. Yritykset ja sijoittajat operoivat vaihtoehtoisen datan varassa. Ja tavalliset kansalaiset jäävät ilman selkeää kuvaa siitä mihin suuntaan talous on menossa.

Yhdysvaltojen talous on edelleen maailman tärkein. Sen kehitystä seurataan globaalisti, ja sen perusteella tehdään päätöksiä, jotka vaikuttavat Suomessakin. Jos maailman johtava talousvaltio ei kykene tuottamaan perustietoa omasta tilastaan, vaikuttaa se koko kansainväliseen talousjärjestelmään.

FED:n pääjohtajavalinta huolestuttaa

Yhdysvaltain keskuspankin FED:n pääjohtaja vaihtuu toukokuussa 2026. Presidentti Donald Trump nimittää uuden pääjohtajan todennäköisesti jo alkuvuodesta. Nimitys on erittäin merkityksellinen Keskuspankin itsenäisyyden ja uskottavuuden näkökulmasta. Trumpin vahvimaksi ehdokkaaksi on noussut kansallisen talousneuvoston puheenjohtaja Kevin Hassett. Hassett on muodollisesti pätevä akateemisena ja kokeneena talousasiantuntijana. Mutta hänen nimityksensä merkitys olisi käytännössä paljon suurempi. Uhkana olisi kuinka riippumattomana Yhdysvaltain keskuspankki voi toimia tilanteessa, jossa Valkoinen talo haluaa selvästi ohjata rahapolitiikkaa.

Hassettilla on vankka taloustieteellinen tausta, mutta hänen roolinsa Trumpin hallinnossa on muuttanut hänen profiiliaan selvästi. Presidentin talouspoliittisen neuvoston johtajana hän on tuottanut heikosti tieteellistä analyysia, joka on tukenut hallinnon politiikkaa. Tämän perusteella on epätodennäköistä, että hän kykenisi toimimaan riippumattomasti keskuspankin johdossa, etenkin tilanteessa, jossa Trump on vaatinut Fediltä nopeampia koronlaskuja.

Vaikka markkinoiden näkökulmasta korkojen laskut ja likviditeetin lisääminen markkinoilla voisivat olla lyhyellä aikavälillä tervetulleita muutoksia, voisi luottamuksen mureneminen rahapolitiikan itsenäisyyteen ja vakauteen vaikuttaa myös negatiivisesti markkinoilla. Jos jotakin markkinoiden suhteen uskaltaa ennustaa, niin Hassetin valinta saattaisi olla omiaan jatkamaan huippuhinnoissa olevan kullan arvonnousua sekä aiheuttaa sitäkin kovemman nousun Bitcoinin ja muiden kryptovaluuttojen arvossa.

Donald Trump osaa myös yllättää, joskus myös positiivisesti. Toinen vahva ehdokas, Chris Waller, edustaa perinteisempää keskuspankkilinjaa. Hänen ennusteensa työmarkkinoista ja inflaatiosta ovat olleet tarkkoja, ja hän on osoittanut kykynsä arvioida talouspolitiikkaa riippumattomasti. Wallerin nimitys vahvistaisi Fedin institutionaalista uskottavuutta ja jatkuvuutta.

Vaikka molemmat ehdokkaat kannattavat nykytilanteessa matalampia korkoja, Waller tekee niin analyysin perusteella, Hassett taas poliittisen linjan perusteella. Tämä on ratkaiseva ero keskuspankin uskottavuuden kannalta.

2026: EUROOPAN KOHTALON VUOSI

Euroopan kehitys on ehkä suurimmassa käännekohtassa sitten kylmän sodan päättymisen. Ukrainan sodan pitkittyminen, Yhdysvaltojen ulkopolitiikan transaktionaalinen käänne ja Kiinan yhä avoimempi geotaloudellinen vaikuttaminen muokkaavat Euroopan toimintaympäristöä tavalla, johon nykyiset rakenteet eivät riitä vastaamaan.

Vuoden 2026 kynnyksellä kysymys ei ole enää siitä, pystyykö EU puolustamaan sääntöihin perustuvaa järjestelmää ja vapaata kauppaa, vaan siitä, haluaako se ylipäätään olla globaali toimija vai antaako maailman kulkea ohitse. Kyse on Euroopan strategisesta olemassaolosta. Suomelle tämä ratkaisu on erityisen merkityksellinen.

Tarkastelen seuraavassa kolmea aluetta, joissa EU tarvitsee suuria ja kiireellisiä linjauksia: puolustusta ja turvallisuutta, kansainvälistä kauppapolitiikkaa sekä sisämarkkinoiden ja kilpailukyvyn uudistamista. Nämä valinnat ratkaisevat, millaiseksi Euroopan rooli vuodesta 2026 eteenpäin muodostuu.

Ukrainan sota ja vastuu omasta puolustuksesta

Ukrainan rintamat ovat muuttuneet hitaiksi kulutustaisteluiksi, ja samalla Yhdysvaltojen tuki on muuttunut yhä ehdollisemmaksi. Presidentti Trumpin uusi ulkopolitiittinen linja, joka korostaa transaktionaalisuutta ja maksimaalista vastuun siirtämistä liittolaisille, tarkoittaa käytännössä sitä, että Euroopan on rakennettava nopeasti oma puolustuskykynsä.

Tähän kehikseen sijoittuvat komission viimeaikaiset aloitteet, kuten Readiness 2030 sekä ehkä merkittävämpi SAFE – Security Action for Europe. Sillä EU vahvistaa mallia, jossa puolustusteollinen perusta, hankinnat ja huoltovarmuus rakennetaan yhteisin välinein.

Euroopan puolustus on jatkossa taloudellinen ja teollinen projekti yhtä paljon kuin sotilaallinen. SAFE tarjoaa yhteisiä standardeja, rahoitusta, nopeutettuja

hankintoja ja koko EU:n laajuisia tuotantokapasiteetin investointeja. EU tarjoaa myös velkasääntöihin joustoa puolustusmenojen kasvattamiseksi. Jäsenmaat voisivat poiketa vakaus- ja kasvusopimuksen rajoitteista puolustuksen vahvistamiseksi.

Nämä aloitteet eivät kuitenkaan riitä. Ukrainan tukemisen rahoitus on edelleen auki. Vaikka Belgia hyväksyisikin jäädytettyjen Venäjän varojen käyttämisen tähän tarkoitukseen, ei niillä rahoiteta Ukrainan taistelua kuin vuoden verran. Lyömällä resurssit pöytään Eurooppa ottaisi myös keskeisen paikkansa niissä pöydissä, joissa Ukrainan ja Euroopan turvallisuuden tulevaisuus ratkaistaan. Vuonna 2026 siis ratkaistaan, uskooko Eurooppa omaan strategiseen autonomiaansa vai tyytykö se geopolitiiseen perifeeriaan jopa omalla mantereellaan.

Kauppapolitiikka – EU:n globaalin roolin ydin

Kauppa on noussut EU:n keskeiseksi strategiseksi työkaluksi. Kun Yhdysvallat kääntyy sisäänpäin ja Trumpin tullipolitiikka jatkaa monenkeskisten järjestelmien rapauttamista, EU:lle jää käytännössä vastuu markkinoiden avaamisesta sääntöpohjaisen maailmankaupan puolustamisesta. Ursula von der Leyenin toinen komissio on käynnistänyt joukon strategisia kauppahankkeita, jotka eivät ole enää vain taloudellisia, vaan selvästi geopolittisiä ratkaisuja.

Jo ratifioitavana oleva EU–Mercosur-sopimus avaa vuonna 2026 valtavat markkinat Latinalaisessa Amerikassa ja ankkuroi alueen sääntelyllisesti länteen. EU–Meksiko-modernisointi tuo paremmat ehdot investoinneille ja palveluille. EU–Indonesia-sopimus tarjoaa Kaakkois-Aasian maille vaihtoehdon Kiinan ylivaltaiselle asemalle.

Mutta vuoden 2026 kannalta ratkaisevin on EU–Intia -kauppasopimuksen kohtalo. Intian strateginen nousu taloutena, teknologiamahdina ja geopolitiikan kolmantena pilarina tekee siitä kumppanin, jonka EU haluaa. Sopimuksen vieminen maaliin ennen vuoden 2026 EU–Intia huippukokousta olisi selkeä osoitus siitä, että EU kykenee toimimaan strategisesti eikä vain reagoimaan maailmantalouden muutoksiin.

Suomelle tämä on ratkaisevaa: vientivetoisen talouden elinvoima riippuu siitä, että EU pystyy tarjoamaan vaihtoehdon protektionismille ja autoritaariselle valtiokapitalismille.

Kilpailukyky, sisämarkkinat ja rahoitus

Euroopan kilpailukykykriisi ei ratkea ilman perusteellisia uudistuksia. Vuonna 2026 edessä ovat päätökset, jotka määrittävät, kykeneekö EU ylipäätään pysymään teollisena ja teknologisena suurvaltana.

Ensimmäinen ratkaiseva tekijä on sisämarkkinoiden syventäminen. Ylisääntely ja ristiriitainen kansallinen toimeenpano hidastavat investointeja ja estävät yritysten kasvua. Tästä syystä komission Omnibus-lainsäädäntöpaketit ovat merkittäviä: ne tarjoavat välineet karsia vanhentunutta sääntelyä ja purkaa hallinnollisia kustannuksia laajoina kokonaisuuksina.

Toinen ja vielä tärkeämpi tekijä on EU:n säästö- ja investointiunionin edistäminen. Ilman yhtenäisiä pääomamarkkinoita Eurooppa ei pysty rahoittamaan omaa kasvuun, teknologisia innovaatioitaan eikä puolustuksen uudelleenvahvistamista.

Kolmas elementti on monivuotinen rahoituskehys. Komission esitys antaa lisää rahoitusta puolustukseen, teknologiaan ja puhtaaseen energiaan, mutta nykyisillä rahoituskanavilla se ei riitä. Uusien omien varojen käyttöönnotto ja joustavampi budjettipolitiikka ovat välttämättömiä, jotta EU voi vastata vuoden 2026 geotaloudellisiin haasteisiin.

Suomen kannalta kaikki nämä teemat ovat olennaisia: syvemmät pääomamarkkinat, kevyempi sääntely ja vahvempi EU-budjetti ovat edellytyksiä talouskasvulle, turvallisuudelle ja kilpailukyvyille.

Vuoden 2026 suuri valinta

Eurooppa ei voi enää siirtää päätöksiä myöhemmäksi. Vuosi 2026 on ajankohta, jolloin strateginen epärointi muuttuu riskiksi ja riskistä todelliseksi menetetyksi mahdollisuudeksi. Euroopalla on mahdollisuus ottaa vahvempi geopoliittinen rooli, vahvistaa puolustustaan, rakentaa kilpailukykyinen talous sekä toimia globaalina kauppapoliittisena suunnannäyttäjänä. Vaihtoehtona on rooli, jossa Eurooppa on objekti eikä toimija, altis muiden päätöksille ja konfliktien seurausvaikutuksille.

Suomen näkökulmasta vastaus on selvä: EU:n on valittava aktiivinen, itsevarma ja strategisesti johdonmukainen suunta. Tämä on nykyisen ja tulevien hallitusten keskeinen tehtävä EU-vaikuttamisessa.

SUOMI 2026

Vuosi 2026 alkaa Suomessa tilanteessa, jossa politiikan ja talouden kehitys on aiempaa tiiviimmin sidoksissa globaaleihin jännitteisiin, eurooppalaisiin ratkaisuihin sekä kotimaisen talouden suhdanteen kehitykseen. Vuonna 2026 ei käydä vaaleja ja se ei sisällä muitakaan ennalta merkittäviä poliittisia käännekohteita. Ensi vuonna valmistaudutaankin jo 2027 eduskuntavaaleihin ja niille teemoille, joista tulevan hallituksen politiikka määrittyy. Samalla talouden näkymät ovat kääntymässä heikosta tilanteesta varovaisen toiveikkaaseen, vaikka epävarmuus ja geopoliittiset riskit varjostavat kehitystä. Suomi aloittaa vuoden 2026 haasteellisessa taloudellisessa tilanteessa, mutta varovaisen optimistisissa tunnelmissa. Talouskasvun, investointien ja kuluttajien luottamuksen odotetaan vahvistuvan ensi vuonna.

Suomen politiikka 2026

Politiikan vuosi 2026 on toimeenpanoa, kiistelyä taloudesta ja valmistautumista eduskuntavaaleihin. Eduskuntavaaleihin on aikaa alle puolitoista vuotta, mutta puolueiden ja järjestöjen valmistautuminen on jo alkanut. Syksyn vaihtoehtobudjetit eivät vielä tarjonneet selkeitä vaihtoehtoisia linjauksia nykyiselle hallituspolitiikalle, ehkä Vasemmistoliittoa lukuun ottamatta. Puolueiden poliittinen asemointi voikin vielä muuttua monella tapaa ennen vuoden 2027 vaaleja. Historiallisesti puolueiden kannatuskehitys on tiivistynyt vasta aivan vaalien alla. Liikkuvien äänestäjien määrä on kohtalaisen suuri.

Talouden tila on myös erittäin poliittinen kysymys. Kuluttajien luottamuksella on Suomessa vahva korrelaatio hallituksen suosiolle: kun ostovoima kasvaa, työllisyys kohenee ja näkymät paranevat, hallituksen kannatus vahvistuu. Jos talous ja luottamus heikkenee, hallitus lähtee matalammalta kannatuksen tasolta kohti vaalikamppailua. Vuonna 2026 ei ole odotettavissa erityisen vahvaa muutosta kuluttajien luottamuksessa. Talouden todennäköinen vahvistuminen vahvistanee myös hallituspuolueiden lähtöasetelmaa hieman nykyisestä kohti 2027 eduskuntavaaleja.

Vaaliasetelmia muuttaa myös merkittävästi se, että yhteinen sopimus velkajarrusta siirtää painopistettä kiistelystä siitä onko velkaantuminen ongelma ja mikä on sopeutuksen taso kohti keinoja velkaantumisen taittamiseen. Tämä toivottavasti suuntaa keskustelua enemmän investointeihin, kasvuun ja rakenteellisiin uudistuksiin. Hallitukselle tämä on strategisesti tärkeää: jos sen loppukaudesta uudistusten vaikutukset alkavat näkymään, se saa vaalikamppailuun konkreettisen tarinan. Jos talous taas jatkaa heikkona, lopputulos voi olla täysin toisenlainen.

Suomen talous 2026

Suomen talouden kokonaiskuva pysyi vuonna 2025 heikkona, vaikka ennusteet lupailivat parempaa. Taustalla vaikuttivat useat samanaikaiset tekijät. Trumpin hallinnon tullipolitiikka synnytti epävarmuutta kansainvälisille markkinoille, ja monet vientiyrietykset joutuivat arvioimaan toimintaansa uudelleen. Myös Venäjän kaupan loppuminen ja sodan merkitys näkyy edelleen erityisesti Suomen taloudessa.

Vuodelta 2026 odotetaan kuitenkin maltillista käännettä kasvuun. OP Pohjola ennustaa kahden prosentin kasvua, ja muiden suurten ennustelaitosten arvioiden vaihteluväli asettuu yhden ja kahden prosentin väliin. Edellytyksiä tähän on useita. Työllisyyskehitys ei ole niin heikko kuin headline-luku antaa ymmärtää: korkeampi työttömyys johtuu ennen kaikkea siitä, että työvoiman tarjonta laajeni voimakkaasti, samalla myös työllisten kokonaismäärä kasvoi. Tämä tarkoittaa, että lähtötilanne työmarkkinoille vuotta 2026 kohti ei ole heikko vaan pikemminkin kohtalaisen lupaava.

Kuluttajien ostovoima jatkaa nousuaan, kun tuloveronalennukset astuvat voimaan vuoden alussa ja reaalitytulot kasvavat inflaation pysyessä matalana ja palkkojen noustessa. Pankkitalletukset ovat ennätyskorkealla tasolla, mikä on yksi indikaatio patoutuneesta kulutuskysynnästä. Yritysten odotukset ensi vuodelle ovat Kauppakamarin kyselyiden mukaan yllättävän positiivisia, jonka pitäisi näkyä myös investointisuunnitelmissa. Vuosi 2026 onkin yrityksille hyvä hetki investoida: kustannustaso on vakautunut ja monien materiaalien ja tuotantopanosten hinnat ovat laskeneet huippulukemistaan.

Kansainvälinen ympäristö on kuitenkin haasteellinen. Saksan talouden suunnalla on Suomelle poikkeuksellinen merkitys – ja vaikka euroalueen elpyminen on

hidasta, viitteitä Saksan kysynnän pirstymisestä on. Jos nämä signaalit vahvistuvat, ne voivat nostaa Suomen vientiä. Kuluttajaluottamuksen palautuminen Keski-Euroopassa onkin Suomea enemmän määrittävä tekijä kuin mikään yksittäinen kotimainen poliittinen päätös.

Vuoden 2026 talousnäkyminen on siis ristiriitainen: mahdollisuuksia on runsaasti, mutta ne realisoituvat vain, jos sekä kotimaiset että globaalit tekijät osuvat samaan suuntaan.

SUOMI KOLMESSA SKENAARIOSSA: 2026–2028

1. Pessimistinen skenaario – geopolittiset riskit ja vientimarkkinoiden heikkous painavat

Pessimistisessä skenaariossa Trumpin tullipolitiikka kärjistää kauppasotia, euroalueen kasvu pysähtyy ja Saksan talous jatkaa alisuorittamistaan. Suomen vienti kärsii laajalti ja investoinnit lykkääntyvät. Kuluttajat hidastavat kulutustaan talousluottamuksen heikentyessä. Talouskasvu jää alle yhden prosentin, työttömyys lisääntyy ja julkinen talous painuu uudelleen syvemmälle alijäämään. Tämä skenaario on vähiten todennäköisin, mutta siihen liittyvät riskit ovat todellisia.

2. Realistinen skenaario – hidas mutta vakaasti etenevä toipuminen

Tässä skenaariossa Suomen talous kasvaa noin 1,5 prosentin vauhtia vuosittain. Kuluttajien luottamus paranee vähitellen, investoinnit lisääntyvät kohtuullisesti ja vienti piristyy maltillisesti. Työmarkkinat tasa-painottuvat, mutta eivät kohene nopeasti. Julkinen talous kohenee hieman, mutta vaatii edelleen rakenteellisia uudistuksia. Tämä on todennäköisin polku: vakaa, mutta vailla suurta nousukiittoa. Tämä skenaario luo kuitenkin yrityksille viime vuosia selvästi paremman toimintaympäristön ja tulevaisuudennäkymän.

3. Optimistinen skenaario: suhdanne kääntyy voimakkaaksi ja kasvu kiihtyy

Optimistisessa skenaariossa Saksan talous vahvistuu investointipaketin myötä odotettua enemmän, Yhdysvaltain talous stabiloituu tullipolitiikan aiheuttamasta epävarmuudesta huolimatta ja globaalit toimitusketjut normalisoituvat. Sota Ukrainassa päättyy ja vahvistaa luottamusta koko Euroopassa. Suomen vienti lähtee kasvamaan ripeästi, investoinnit kiihtyvät ja patoutunut kulutuskysyntä vapautuu.

Talous kasvaa yli kaksi prosenttia vuodessa vuosina 2026–2027 ja työllisyys paranee selvästi. Julkisen talouden alijäämä supistuu rakenteellisesti, ei vain suhdanteen ansiosta. Tämänkin skenaario on aivan mahdollinen. Viennin heikko veto, yritysten investointien odottava tila ja kuluttajien sekä asuntokaupan heikkous ovat olleet toisiaan vahvistava negatiivinen kierre ja yhdessä se tuntematon jarru Suomen taloudessa. Kun tämä tukkisuma lähtee jostakin tekijästään liikkeelle, voi patoutunut kysyntä lähteä liikkeelle odotettua voimakkaamminkin. Tällaiseen kasvuun täysillä mukaan haluavalla on jo todella kiire investoida.

TULEVAISUUS VOIDAAN TEHDÄ

Me emme ole mikään ajopuu. Poliitikassa, yrityksissä ja yksityisinä ihmisinä voimme tehdä kaikki oman osamme optimistisemmän tulevaisuuskuvan luomiseksi ja talouskasvun vauhdittamiseksi.

Nykyisen hallituksen uudistukset ovat olleet pääosin erittäin hyviä ja niiden vaikutukset vahvistavat talouskasvun pohjaa tulevina vuosina. Tuloveronalennukset astuvat voimaan vasta vuoden 2026 alusta ja yritysveron laskeminen 2027 alusta. Molemmilta voi odottaa kasvua vauhdittavaa vaikutusta. Uudistuksia on kuitenkin jatkettava. Hallitus ei voi jäädä odottamaan vuoden 2027 vaaleja, vaan sen on tuotava edelleen uusia toimia yhteiskunnan uudistamiseksi ja kasvun vauhdittamiseksi.

Yritykset voivat tehdä osansa. Nyt on erinomainen aika investoida. Kiinteiden investointien kustannukset ovat vielä edullisia verrattuna tuleviin vuosiin. Ja myös osaavaa työvoimaa ja huippuammattilaisia on juuri nyt tarjolla enemmän kuin aiempina vuosina. Uskallan ennustaa myös pulan heistä palaavan tulevina

vuosina kasvun haasteeksi. Ne, jotka laittavat nyt suunnittelupöydällä odottaneet investoinnit liikkeelle ovat tulevan kasvun suhteellisia voittajia.

Ja me ihmiset, meistä aivan jokainen. Presidentti Mauno Koivisto sanoi aikanaan: Ellemme varmuudella tiedä, kuinka tulee käymään, olettaamme, että kaikki käy hyvin. Optimismi on ainoa mielekäs elämänasenne. Meidän on syytä itse olla optimisteja ja luoda sitä myös ympärillemme. Nyt on esimerkiksi todennäköisesti monen elämän paras hetki ostaa asunto: reaaliset asuntojen hinnat ovat monen vuosikymmenen matalimmalla tasolla. Yhtä aikaa viime vuosina on rakennettu niin vähän, että erityisesti kasvukeskuksissa on odotettavissa todella kovaa kysyntää ja hintojen nousua loppuvuosikymmenelle. Varautuminen on hyvä asia sinänsä, mutta siinäkään ei kannata liioitella. Sitä paitsi paras pahimman varalle varautuminen on elää ja nauttia juuri nyt! Uskalla siis myös kuluttaa ja toteuttaa unelmiasi. Jos me suomalaiset kuluttaisimme ensi vuonna vaikkapa viidenneksen pankkitileillä olevista säästöistä, kasvattaisi se bruttokansantuotettamme huomattavasti.

Kauppakamarit päättivät juuri, että yksi vuoden 2026 yhteisistä tavoitteistamme on positiivisen ja optimistisen ilmapiirin ja investointiympäristön luominen Suomeen. Kauppakamarit ovat me kauppakamarilaiset: työntekijät, luottamus-henkilöt ja jäsenet. Tehdään siis jokainen osamme tuossa yhteisessä tavoitteessa kunnolla.

Ennustan Sinulle, yrityksellesi ja Suomelle erittäin menestyksekkästä vuotta 2026!

KESKUS- KAUPPAKAMARI

Keskuskauppakamari
PL 1000, Alvar Aallon katu 5 C, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppakamari@chamber.fi | ✉@K3FIN
kauppakamari.fi